

Discurs, III Jornada sobre Periodisme i Exili
El Port de la Selva, 27 de juny

Benvinguts i benvingudes,

Ens acompanyen avui:

- Dra. Sílvia Llach, vicerectora de Territori i Compromís Social de la Universitat de Girona
- Sra. Lúdia Ferrer, alcaldessa del Port de la Selva
- Dr. Lluís Costa, director de la Càtedra Hipòlit Nadal
- Mercè Morales, presidenta de la Societat Catalana d'Estudis Històrics
- Germà Capdevila, president de l'APPEC

Gràcies per ser avui aquí, en aquesta **tercera jornada dedicada al periodisme i l'exili**, un espai de memòria, reconeixement i compromís amb la veritat, la llibertat i la justícia històrica.

Aquesta trobada vol posar llum sobre una generació de periodistes que, per motius polítics, es van veure forçats a l'exili i que, tot i la distància i les dificultats, van continuar treballant per una Catalunya informada, crítica i lliure.

L'objectiu és recuperar aquestes figures, documentar-les amb una biografia pública. A més, s'hauria de proposar el seu reconeixement en espais visibles i simbòlics: carrers, places, escoles, instituts... Perquè el nom d'una persona al nomenclàtor d'una ciutat és una forma de justícia històrica i una eina educativa.

Una senzilla recerca creuant la presència d'aquests periodistes a la Viquipèdia i al Nomenclàtor de Barcelona, podem destacar:

Periodistes exiliats que ja tenen reconeixement en espais públics:

- **Pere Calders i Rossinyol**: passatge a Barcelona, escola i institut amb el seu nom, i un monument a Llançà.
- **Avel·lí Artís "Tísner"**: plaça a Barcelona.
- **Agustí Cabruja i Auguet**: carrer a Salt.
- **Antoni Rovira i Virgili**: carrers a Tarragona, Reus i Barcelona; Universitat Rovira i Virgili.
- **Carles Soldevila**: carrer a Barcelona.
- **Josep Carner**: carrer a Barcelona.
- **Eugeni Xammar**: institut i centre públic a l'Ametlla del Vallès.
- **Francesc Boix**: carrer al Poble-sec, llamborda Stolperstein i placa commemorativa a París.

- **Agustí Calvet “Gaziel”**: espais públics i educatius a Sant Feliu de Guíxols, i una ruta literària impulsada per la càtedra M. Àngels Anglada-Carles Fages de Climent.

I d’altres, encara pendants de reconeixement públic:

- **Valentí Castanys, Lluís Capdevila, Joaquim Ventalló, Josep Maria Lladó, Màrius Aguilar, Joan Alavedra...**

Aquesta llista no és tancada. És un punt de partida. Ens recorda que queda molta feina a fer per fer visibles aquells que, des del periodisme, van defensar la paraula, la llibertat d’expressió i la dignitat, i que el país ha deixat massa temps en l’oblit.

Recuperar aquestes figures no és només un acte de justícia històrica, sinó també un compromís amb la memòria democràtica. Escriure la seva biografia, reivindicar-los i demanar el seu nom per a un espai públic és el mínim homenatge que els podem oferir.

Vull compartir una reflexió que trobem gravada al tòtem dedicat al filòsof Walter Benjamin a Portbou:

“La història no és solament la història dels triomfadors, dels dominants, dels supervivents; és, primàriament, la història del sofriment del món.”

Acabo amb unes paraules de **Pere Calders**, que expressen millor que cap altra la tragèdia de l’exili:

“Em veig obligat a fugir de tot el que estimo i tinc tanta ràbia i tanta pena que ploro amb els ulls ben secs i no em doldria gens morir-me. El Pirineu és ara l’esvoranc del gran esquinç que desfà Catalunya i amb ella la vostra vida.”

Des del Consell Social ens complau col·laborar amb aquesta iniciativa de la Càtedra Hipòlit Nadal.

Gràcies per ser aquí, i per contribuir, amb la vostra presència, a aquest exercici col·lectiu de memòria i gratitud.

Assumpció Vila
Presidenta